

СИНТАКСИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПЕСИМІСТИЧНИХ ВИСЛОВЛЕНЬ

У статті виявлено, що песимістичні висловлення репрезентовані в межах синтаксичного контексту простими та складними реченнями (за структурою), і розповідними, питальними та окличними реченнями (за комунікативною метою висловлювання). Встановлено, що типовими синтаксичними моделями, використаними для оформлення песимістичних висловлень, є розповідні та питальні речення, що реалізують категорію модальності. З'ясовано, що синтаксичні моделі, представлені модальними дієсловами, вставними модальними словами та дієсловами зі значенням модальності, вказують на невпевненість, негативні очікування, сумнів, нерішучість, розчарування, відчай та безнадію мовця. Синтаксичні моделі, у яких модальність реалізована через умовний спосіб, вказують на вираження безнадії, негативних очікувань, невіри, недовіри, страху, сумніву. Серед типових синтаксичних моделей, які оформлюють песимістичні висловлення, наявні синтаксичні структури, що вказують на сумніви, нерішучість, невпевненість щодо майбутніх подій. Ситуативність виявлення песимістичного світобачення ілюстрована синтаксичними структурами, що вказують на актуальний час перебігу дії. Встановлено, що еліптичні питальні речення відтворюють емоційний стан мовця-песиміста та вказують на його внутрішні переживання, невіру в майбутнє та скептицизм. Доведено, що спеціальні запитання, які використовують для оформлення песимістичних висловлень, набувають вигляду питальних кліше з фіксованою структурою та семантикою. Розділові запитання, які вказують на песимізм мовця, слугують для вираження невпевненості та нерішучості. Виявлено, що будь-яке за типом та структурою речення, вимовлене відповідною інтонацією та марковане пунктуаційно знаком оклику, може функціонувати як песимістичне висловлення. Обмеження песимістичних висловлень, репрезентованих окремими реченнями, межами конкретної ситуації, є передумовою мовленнєвої реалізації ситуативного песимізму та песимізму як атрибутивного стилю.

Ключові слова: песимізм, песиміст, песимістичне світобачення, песимістичне висловлення, синтаксична модель, речення.

Постановка наукової проблеми та її значення. Синтаксис має великі можливості для вираження тонких смислових і емоційних відтінків мовлення, оскільки він пов'язаний із структурою мислення, нормами комунікації та позначуваною дійсністю [5, с. 451]. Синтаксичні зв'язки, які лежать в основі виокремлення певних членів речення, є базою для створення формальних синтаксичних структур – реченневих моделей, які визначають формально-синтаксичну організацію конкретних речень [1, с. 94]. Використання певної синтаксичної моделі для оформлення висловлення є індикатором суб'єктивно-оцінного ставлення мовця до його змісту. Сигналізуючи у межах синтаксичного контексту про емоційні, психічні та когнітивні реакції та стани, що супроводжують комунікативну поведінку песиміста, фіксовані синтаксичні конструкції вказують на актуалізацію песимістичного світобачення мовця.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Оскільки синтаксис поряд із словником є універсальною сферою, яка складає підґрунтя для мовленнєвої об'єктивації особистісних смислів мовця, інтерес дослідників до синтаксичного аспекту вираження емоцій, психічних станів і світоглядних настанов продовжує залишатися незмінно високим. На сьогодні визначено синтаксичні характеристики висловлень осуду [8], висловлень на позначення емоційного стану радості [3], висловлень презирства [1], висловлень вихваляння [2], емпатійних висловлень [4], егоїстичних висловлень [6] тощо.

Песимізм як особлива світоглядна та психічна реальність (песимістичні диспозиції, песимістичний атрибутивний стиль, захисний песимізм і ситуативний песимізм) репрезентований у мовленні песимістичними висловленнями (надалі ПВ) – одиницями мовлення, за допомогою яких мовець актуалізує своє песимістичне світобачення.

Мета і завдання статті. Метою публікації є виявлення синтаксичних характеристик песимістичних висловлень. Зазначена мета передбачає виконання таких завдань: 1) з'ясувати типи речень (за структурою та комунікативною метою висловлювання), які лежать в основі ПВ; 2) описати типові синтаксичні моделі, використані для оформлення ПВ; 3) виявити зв'язок між

типологічними особливостями песимізму як психологічного феномену та синтаксичними конструкціями, які вказують на актуалізацію песимізму мовця.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Адекватне функціонування ПВ у спілкуванні визначене ефективною взаємодією всіх рівнів внутрішнього контексту, що дозволяє виявити ті мовні сигнали, які слугують для вираження песимістичного світобачення. У межах синтаксичного контексту ПВ набувають форми окремих речень і надфразних єдностей (загалом 1875 ПВ). ПВ, представлені окремими реченнями, налічують 890 прикладів, що становить 47,5 % від усіх досліджуваних одиниць. Аналіз ілюстративного матеріалу показав, що песимістичні висловлення репрезентовані простими та складними реченнями (за структурою), і розповідними, питальними та окличними реченнями (за комунікативною метою висловлювання)

До типових синтаксичних моделей, які використовують для оформлення ПВ, відносимо розповідні (прості та складні) та питальні речення, у межах яких реалізована категорія модальності (58 %), яка “виражає реальні / ірреальні відношення висловлення до дійсності або суб’єктивну кваліфікацію повідомлення мовцем” [7, с. 383].

Синтаксичні моделі, у яких модальність представляють модальні дієслова, вставні модальні слова та дієслова зі значенням модальності, вказують на невпевненість, негативні очікування, сумнів, нерішучість, розчарування, відчай та безнадію мовця.

До вказаних синтаксичних моделей належать такі:

1. Модель **Pron / N + Modal V+ (not) + Inf**, яка містить модальні дієслова *can, could, may, should, would*. Наприклад:

“I’m thirsty,” complained June. “Me, too. Not much we can do about it.” Marie sighed pessimistically (P. A. Engebrecht, p. 33).

2. Модель **Pron / N + Modal V can + but + Inf**.

“There is an Arcadia,” Sam ventured to say. “Maybe there are more.” “We can but hope,” the Rowan said pessimistically (A. McCaffrey, p. 275).

3. Модель **Pron / N + Modal V cannot+ Inf +What + Obj. Clause**.

“Sometimes, I can’t tell what side God is on,” Esteban remarked pessimistically (E. St. Amant, p. 141).

4. Модель **Modal V + Pron / N + Inf ?**

“That’s how we started out, but our ideas were banned and we were put in jail for trying. In any case, can it be done, permanently?” Harewood sounded pessimistic (M. Antony, p. 268).

5. Модель **Modal W perhaps / unfortunately + Pron / N + V**, яка містить вставні модальні слова. Наприклад:

“Well, we don’t even have bikes for starters,” Darwin said pessimistically (L. Trigg, p. 43).

6. Модель **Pron / N +V hope / doubt / wonder + (That / How / Why) + Obj. Clause**.

“I wonder how many of those “142” are sick with that virus,” John said pessimistically, looking out over the valley between seven high spots – apparently, these were the seven hills (B. Kittrell, p. 97).

Синтаксичні моделі, у яких модальність реалізована через умовний спосіб, вказують на вираження безнадії, негативних очікувань, невіри, недовіри, страху, сумніву.

7. Модель **Pron / N + would + not / hardly + V Inf**.

A moment later, Anamer entered the room. “Good morning”, he greeted. “I would hardly call it that,” Lutheny remarked pessimistically (A. Buchwald, p. 232).

8. Модель **If / Unless + Pron / N + V (Present Indefinite)**.

“Tracee’s pretty tough,” Christine said hopefully, “she’ll find some way of defending herself.”

“If Johnson ever stops doping her,” I said pessimistically (P. Callahan).

9. Модель **Pron / N + wish + Pron / N + V**.

“Are you awfully unhappy?” he said at last.

“I wish I was dead,” she moaned. “I wish I’d died when the baby come” (W. S. Maugham).

10. Модель **Pron / N +V + If / In case + Cond. Clause**.

“Me too, so the money must still be in the barn somewhere if Pete, or the robbers don’t have it, “I added pessimistically (L. Smith).

11. Модель **What if + Pron / N+V (Present Indefinite)?**

It was Daniel who expressed a reservation. “What if Jack Horton tells the traps that Michael attacked his brother and killed him?” he said pessimistically (P. Watt).

12. Модель **What + would +Pron / N +V + (even) If+ Cond. Clause.**

“What would we do even if we could get up there?” Trace asked pessimistically (P. Lederer).

Серед типових синтаксичних моделей, використаних для оформлення ПВ, зауважимо досить високий відсоток (23 %) синтаксичних структур, які вказують на сумніви, нерішучість, невпевненість щодо майбутніх подій.

Серед них виокремлено наступні:

13. Модель **Pron / N + Aux V will + (not / never / probably) + V Inf.**

“Odds-on it’ll turn out to be a wild goose chase,” he’d predicted, pessimistically, as they waited on the platform together (R. Airth, p. 32).

14. Модель **Pron / N +(just) + be going to + V Inf.**

“They’re just going to put the blame on you instead of the system, Jason,” she advised. “I know,” he said. “And I don’t want to be pessimistic, but they’re not going to extend your loan. They’re just gonna let you go down” (E. Cook-Lynn, p. 292).

Згідно з результатами нашого спостереження, ситуативність виявлення песимістичного світобачення репрезентована синтаксичними структурами, що вказують на актуальний час перебігу дії (19 %). До них належать такі моделі:

15. Модель **Pron / N + V.**, що має структуру простого непоширеного речення. Наприклад:

“I did,” she replied grimly. “And he was looking for you. For us. He didn’t catch that we were what he was looking for, though.”

“We hope,” Talaysen replied pessimistically (M. Lackey).

16. Модель **Pron / N + Vbe / look + Adj.**, що структурно є простим поширеним реченням. Наприклад:

“History is the writings of men,” Gaius continued pessimistically (W. I. Edmunds, p. 84).

17. Модель **There + V be + no + N / Ger.**

“Everything is ruined Dimpu, it’s all over. There’s absolutely no point trying to figure anything out. There’s no going back now...” I replied pessimistically (K. Chaudhari, p. 198).

18. Модель **Aux V + Pron / N + V / Adj?**

“Why, because the doctor was cute. Did I miss anything?” Pedro asked pessimistically (D. Romo).

19. Модель **Is there any hope / chance + that + Attr. Clause?**

“Is there any hope that I can make it for tomorrow’s match?” Vivek asked pessimistically (M. Patel).

20. Модель **Do you think / suppose + Obj. Clause?**

“Do you suppose we’ll see anything for our gold?” Hagoth asked pessimistically (J. M. Pontius).

Аналіз ілюстративного матеріалу свідчить про тенденцію використання еліптичних конструкцій для оформлення ПВ. Цей факт пояснюємо ситуативністю мовлення, стриманістю та небажанням мовця-песиміста демонструвати свої емоції та переконувати співрозмовника у правильності власної думки. Однією з причин вважаємо також бажання мовця якнайшвидше завершити діалог. Наприклад:

“So what’s the plan?” inquired Fletcher.

“Simple, we storm the place. I use my shield to defend from that fiend’s spit and we simply destroy him,” Gladius explained.

“Simple ...” Fletcher groaned pessimistically (L. A. Baker, p. 147).

Еліптичні питальні речення відтворюють емоційний стан мовця-песиміста та вказують на його внутрішні переживання, невіру в майбутнє та скептицизм. Серед речень цього типу

привертають увагу еліптичні питальні речення з невираженими допоміжними дієсловами, питальні речення з еліпсисом підмета, питальні речення з еліпсисом підмета та присудка. Наприклад:

"You count on it to work?" he asked, pessimistically (P. R. Penland, p. 163).

У ході аналізу також помічено, що спеціальні запитання, використані для оформлення ПВ, набувають вигляду питальних кліше з фіксованою структурою та семантикою на зразок *What's wrong?, What's happened?, What is it?, What do we do?, How do you know that for sure?, How can you be so sure about that?*. Наприклад:

"Doesn't Talmer know they're the mob?" Jim wondered.

"How do you know that for sure?" Andy asked pessimistically (I. Thomas, p. 105).

Розділові запитання, які вказують на песимізм мовця, слугують для вираження невпевненості та нерішучості. Однак спостережено, що загальна кількість таких запитань у межах досліджуваного матеріалу є малочисельною. Наприклад:

"But there's a pretty slim chance they did, isn't there?" Beresford asked pessimistically (S. Spencer).

Хоча окличні речення також вживають для оформлення ПВ, їх кількість є незначною (18 речень). Під час аналізу фактичного матеріалу не вдалось виокремити чіткі синтаксичні моделі окличних речень, які виражають песимізм мовця. Фактично будь-яке за типом та структурою речення, вимовлене відповідною інтонацією та марковане пунктуаційно знаком оклику може функціонувати як ПВ. Наприклад:

"And when we have ransacked every drawer in the place, ten to one it will be found poked up a chimney, or stuffed into the lining of a chair!" he said pessimistically (G. Heyer, p. 131).

За нашими спостереженнями, використання мовцем-песимістом спонукальних речень не є типовим (14 прикладів). Однак сам факт їх існування вказує на потенційну здатність таких синтаксичних конструкцій до мовленнєвої актуалізації песимістичного світобачення мовця. Наприклад:

"Tell'em to wear mourning," he said pessimistically (M. R. Rinehart).

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, аналіз песимістичних висловлень, виражених окремими реченнями, демонструє широке варіювання структурно-синтаксичних моделей, які реалізують категорію модальності, вказують на сумніви щодо майбутнього та на актуальний час перебігу дії. Обмеження вказаних песимістичних висловлень рамками конкретної ситуації є передумовою мовленнєвої реалізації ситуативного песимізму та песимізму як атрибутивного стилю. Зважаючи на результати цього дослідження, перспективним вважаємо опис песимістичних висловлень, репрезентованих надфразними єдностями.

Джерела та література

1. Ботвінко-Ботюк О. М. Структурно-семантичні та комунікативно-прагматичні особливості висловлень презирства (на матеріалі англомовного художнього дискурсу): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Олена Миколаївна Ботвінко-Ботюк. – Луцьк, 2014. – 207 с.
2. Гончар К. Л. Семантичні та комунікативно-прагматичні особливості самооцінних висловлень вихваляння (на матеріалі англомовного художнього дискурсу): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Катерина Леонідівна Гончар. – Луцьк, 2010. – 196 с.
3. Киселюк Н. П. Вербальні та невербальні засоби актуалізації емоційного стану радості в художньому дискурсі (на матеріалі англомовної прози XX-XXI століть): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Наталія Павлівна Киселюк. – Луцьк, 2008. – 240 с.
4. Козяревич Л. В. Вербальні й невербальні засоби емпатизації діалогічного дискурсу (на матеріалі англомовної прози XX століття): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Ліана Василівна Козяревич. – К., 2006. – 191 с.
5. Лингвистический энциклопедический словарь / [гл. ред. В. Н. Ярцева]. – М.: Сов. Энцикл., 1990. – 685 с.
6. Мельник О. М. Лінгвальні та паралінгвальні засоби актуалізації егоїзму комунікантів (на матеріалі англомовної художньої прози XX-XXI століть): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Олена Миколаївна Мельник. – Луцьк; Запоріжжя, 2017. – 230 с.

7. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 716 с.
8. Черняк О. П. Структурно-семантичні та комунікативно-прагматичні особливості висловлень осуду (на матеріалі англомовного художнього дискурсу) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Оксана Павлівна Черняк. – Луцьк, 2005. – 252 с.
9. Airth R. *The Reckoning Inspector* / Rennie Airth. – Pan Macmillan, 2014. – Vol. 4. – 320 p.
10. Amant E. *St. A Dancing in The Costa Rican Rain* / Edward St. Amant. – Lulu Press, Inc. 2006. – 236 p.
11. Antony M. *Midnight in Engelstan* / Michael Antony. – iUniverse, 2012. – 480 p.
12. Baker L. A. *The Contracted Soul: A Tale from the Myst City Chronicles* / Luke Antony Baker. – Trafford Publishing, 2012. – 232 p.
13. Buchwald A. *The Tales of Adarya: out of the Past* / Alaina Buchwald. – Nightengale Press, 2007. – 388 p.
14. Callahan P. *Off the Top* [Electronic resource]. – Access mode : https://books.google.com.ua/books?id=LwCuCQAAQBAJ&dq=inauthor:%22PETER+CALLAHAN%22&hl=ru&source=gbs_navlinks.
15. Chaudhari K. *Running Around in Circles* / Kunal Chaudhari. – Diamond Pocket Books Pvt Ltd., 2006. – 304 p.
16. Cook-Lynn E. *Aurelia: A Crow Creek Trilogy* / Elizabeth Cook-Lynn. – Colorado : University Press of Colorado, 2008. – 462 p.
17. Edmunds W. I. *All Roads Lead to Zion* / William I. Edmunds. – Strategic Book Publishing, 2009. – 268 p.
18. Engebrecht P. A. *Under the Haystack* / P. A. Engebrecht. – Create Space Independent Publishing Platform, 2012. – 128 p.
19. Heyer G. *The Reluctant Widow* / Georgette Heyer. – Random House, 2011. – 288 p.
20. Kittrell B. *The Dying Times* / Brian Kittrell. – Late Nite Books, 2010. – 280 p.
21. Lackey M. *The Lark and the Wren* / Mercedes Lackey. – Baen Publishing Enterprises, 1994. – 496 p.
22. Lederer P. *The Tanglewood Desperadoes* [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.megawealth.info/search/?title=the-tanglewood-desperadoes-by-paul-lederer.pdf>.
23. Maugham W. S. *Of Human Bondage* [Electronic resource]. – Access mode : https://www.e-reading.club/bookreader.php/80509/Maugham_-_Of_Human_Bondage.html.
24. McCaffrey A. *The Tower and the Hive* / Anne McCaffrey. – Random House, 2012. – 400 p.
25. Patel M. *Vivek And I* / Mayur Patel. – Penguin Books India, 2010. – 378 p.
26. Penland P. R. *Haunched Twilight: Eluding Pity Parties* / Patrick R. Penland. – iUniverse, 2000. – 220 p.
27. Pontius J. M. *We Three Kings* / J. M. Pontius. – CEDAR FORT Incorporated, 2014. – 229 p.
28. Rinehart M. R. *Mind Over Motor* [Electronic resource]. – Access mode : <http://digital.library.upenn.edu/women/rinehart/tish/motor.html>.
29. Romo D. *Crystal Clear* / David Romo. – Xlibris Corporation, 2014. – 328 p.
30. Smith L. *The Red Dress* / Laird Smith. – Author House, 2014. – 716 p.
31. Spencer S. *Best Served Cold* [Electronic resource]. – Access mode : <https://books.google.com.ua/books?id=GMKiCgAAQBAJ&pg=PP1&dq=Spencer+S.+Best+Served+Cold.&hl>.
32. Thomas I. *Bequest* / Ian Thomas. – Manor House Publishing Incorporated, 2006. – 288 p.
33. Trigg L. *Benny J. and the Broken Bicycle* / Liz Trigg. – iUniverse, 2008 – 90 p.
34. Watt P. *Cry of the Curlew: The Frontier* / Peter Watt. – Pan Australia, 2000. – 656 p.

References

1. Botvinko-Botyuk, Olena. 2014. "Strukturno-Semantychni ta Komunikatyvno-Prahmatychni Osoblyvosti Vysloven' Prezrystva (na Materiali Anhlovmovnoho Khudozhn'oho Dyskursu)." PhD diss., Luts'k.
2. Honchar, Kateryna. 2010. "Semantychni ta Komunikatyvno-Prahmatychni Osoblyvosti Samootsinnykh Vysloven' Vykhyvalyannya (na Materiali Anhlovmovnoho Khudozhn'oho Dyskursu)." PhD diss., Luts'k.
3. Kyselyuk, Nataliya. 2008. "Verbal'ni ta Neverbal'ni Zasoby Aktualizatsiyi Emotsynnoho Stanu Radosti v Khudozhn'omu Dyskursi (na Materiali Anhlovmovnoyi Prozy XX-XXI Stolit')." PhD diss., Luts'k.
4. Kozyarevych, Liana. 2006. "Verbal'ni ta Neverbal'ni Zasoby Empatyatsiyi Dialohichnoho Dyskursu (na Materiali Anhlovmovnoyi Prozy XX Stolit'ya)." PhD diss., Kyiv.
5. Yartseva, Victoriya. 1990. *Lynhvystycheskyy entsyklopedycheskyy slovar'*. Moskva: Sov. Entsycl.
6. Mel'nyk, Olena. 2017. "Linhval'ni ta Paralinhval'ni Zasoby Aktualizatsiyi Ehoyizmu Komunikantiv (na Materiali Anhlovmovnoyi Khudozhn'oyi Prozy XX-XXI Stolit')." PhD diss., Luts'k – Zaporizhzhya.
7. Selivanova, Olena. 2006. *Suchasna Linhvystyka: Terminolohichna Entsyklopediya*. Poltava: Dovkillya-K.
8. Chernyak, Oksana. 2005. "Strukturno-Semantychni ta Komunikatyvno-Prahmatychni Osoblyvosti Vysloven' Osudu (na Materiali Anhlovmovnoho Khudozhn'oho Dyskursu)." PhD diss., Luts'k.
9. Airth, Rennie. 2014. *The Reckoning Inspector*. Pan Macmillan.
10. Amant, Edward St. 2006. *A Dancing in The Costa Rican Rain*. Lulu Press, Inc.
11. Antony, Michael. 2012. *Midnight in Engelstan*. iUniverse.
12. Baker, Luke Antony. 2012. *The Contracted Soul: A Tale from the Myst City Chronicles*. Trafford Publishing.
13. Buchwald, Alaina. 2007. *The Tales of Adarya: out of the Past*. Nightengale Press.

14. Callahan, Peter. *Off the Top*. [https://books.google.com.ua/books?id=LwCuCQAAQBAJ&dq=inauthor: %22 PETER +CALLAHAN%22&hl =ru&source =gbs_ navlinks](https://books.google.com.ua/books?id=LwCuCQAAQBAJ&dq=inauthor:%22PETER+CALLAHAN%22&hl=ru&source=gbs_navlinks)
15. Chaudhari, Kunal. 2006. *Running Around in Circles*. Diamond Pocket Books Pvt. Ltd.
16. Cook-Lynn, Elizabeth. 2008. *Aurelia: A Crow Creek Trilogy*. University Press of Colorado.
17. Edmunds, William I. 2009. *All Roads Lead to Zion*. Strategic Book Publishing.
18. Engebrecht, P. A. 2012. *Under the Haystack*. Create Space Independent Publishing Platform.
19. Heyer, Georgette. 2011. *The Reluctant Widow*. Random House.
20. Kittrell, Brian. 2010. *The Dying Times*. Late Night Books.
21. Lackey, Mercedes. 1994. *The Lark and the Wren*. Baen Publishing Enterprises.
22. Lederer, Peter. *The Tanglewood Desperadoes*. [http://www.megawealth.info/ search/?title=the-tanglewood-desperadoes-by-paul-lederer.pdf](http://www.megawealth.info/search/?title=the-tanglewood-desperadoes-by-paul-lederer.pdf).
23. Maugham W. S. *Of Human Bondage*. [https://www.e-reading.club /bookreader. php /80509/Maugham_-_Of_Human_Bondage.html](https://www.e-reading.club/bookreader.php/80509/Maugham_-_Of_Human_Bondage.html)
24. McCaffrey, Anne. 2012. *The Tower and the Hive*. Random House.
25. Patel, Mayur. 2010. *Vivek And I*. Penguin Books India.
26. Penland, Patrick. 2000. *Haunched Twilight: Eluding Pity Parties*. iUniverse.
27. Pontius, John. 2014. *We Three Kings*. CEDAR FORT Incorporated.
28. Rinehart, M. R. *Mind Over Motor*. [http://digital.library. upenn.edu /women/rinehart/tish/motor.html](http://digital.library.upenn.edu/women/rinehart/tish/motor.html).
29. Romo, David. 2014. *Crystal Clear*. Xlibris Corporation.
30. Smith, Laird. 2014. *The Red Dress*. Author House.
31. Spencer, S. *Best Served Cold*. [https://books.google.com.ua/ books ?id=GMKiCgAAQBAJ&pg= PP1&dq= Spencer+S.+Best+Served+Cold.&hl](https://books.google.com.ua/books?id=GMKiCgAAQBAJ&pg=PP1&dq=Spencer+S.+Best+Served+Cold.&hl)
32. Thomas, Ian. 2006. *Bequest*. Manor House Publishing Incorporated.
33. Trigg, Liz. 2008. *Benny J. and the Broken Bicycle*. iUniverse.
34. Watt, Peter. 2000. *Cry of the Curlew: The Frontier*. Pan Australia.

Бойчук Валентина, Ефремова Наталия. Синтаксическая характеристика пессимистических высказываний. В статье выявлено, что пессимистические высказывания представлены в рамках синтаксического контекста простыми и сложными предложениями (по структуре), и повествовательными, вопросительными и восклицательными предложениями (по коммуникативной цели высказывания). Установлено, что типичными синтаксическими моделями, которые используются для оформления пессимистических высказываний, являются повествовательные и вопросительные предложения, в рамках которых реализуется категория модальности. Доказано, что синтаксические модели, в которых модальность реализуется модальными глаголами, вставными модальными словами и глаголами со значением модальности, указывают на неуверенность, негативные ожидания, сомнение, нерешительность, разочарование, отчаяние и безнадежность говорящего. Синтаксические модели, в которых модальность реализуется через сослагательное наклонение, указывают на безнадежность, негативные ожидания, неверие, недоверие, страх, сомнения. Среди типичных синтаксических моделей, которые оформляют пессимистические высказывания, имеются синтаксические структуры, указывающие на сомнения, нерешительность, неуверенность относительно будущих событий. Ситуативность пессимистического мировоззрения реализуется синтаксическими структурами, которые указывают на актуальное время протекания действия. Установлено, что эллиптические вопросительные предложения воспроизводят эмоциональное состояние пессимиста и отображают его внутренние переживания, неверие в будущее и скептицизм. Доказано, что специальные вопросы, которые используются для оформления пессимистических высказываний, являются вопросительными клише с фиксированной структурой и семантикой. Разделительные вопросы, указывающие на пессимизм говорящего, служат для выражения неуверенности и нерешительности. Выявлено, что любое по типу и структуре предложение, произнесенное соответствующей интонацией и маркированное пунктуационно восклицательным знаком, может функционировать как пессимистическое высказывание. Ограничение пессимистических высказываний, представленных отдельными предложениями, рамками конкретной ситуации, является предпосылкой речевой реализации ситуативного пессимизма и пессимизма как атрибутивного стиля.

Ключевые слова: пессимизм, пессимист, пессимистическое мировоззрение, пессимистическое высказывание, синтаксическая модель, предложение.

Boichuk Valentyna, Yefremova Nataliia. Syntactic Peculiarities of Pessimistic Utterances. The article highlights the syntactic peculiarities of pessimistic utterances. It has been revealed that pessimistic utterances are represented within the syntactic context by simple and complex sentences (according to the structure), and declarative, interrogative, and exclamatory sentences (according to the purpose of the utterance). It has been found out that the typical syntactic models used to form pessimistic utterances are declarative and interrogative sentences in which the category of modality is realized. The syntactic models in which modality is realized through modal verbs, modal words in the function of a parenthesis, and verbs with the modal meaning, indicate uncertainty, negative expectations, doubts, indecision, frustration, despair and hopelessness of the speaker. The syntactic models in which modality is realized through the conditional mood, indicate hopelessness,

negative expectations, disbelief, distrust, fear, doubt. Among the typical syntactic models that form pessimistic statements, there are syntactical structures that indicate doubt, indecision, uncertainty about the future events. The situationality of the expression of a pessimistic worldview is realized by the syntactic structures, indicating the actual time of the action. It has been proved that elliptical questions reproduce the emotional state of the pessimistic speaker and point to his/her inner emotions, disbelief in the future, and skepticism. It has been found out that special questions which are used to form pessimistic utterances take the form of question clichés with the fixed structure and semantics. Disjunctive questions that point to the pessimism of the speaker serve to express uncertainty and indecision. It has been suggested that any sentence, pronounced with proper intonation and punctuated by the exclamation mark, may function as a pessimistic utterance. The limitation of pessimistic utterances represented by separate sentences, within the framework of a particular situation, is the basis for the speech realization of situational pessimism and pessimism as an attributive style.

Key words: pessimism, pessimist, pessimistic worldview, pessimistic utterance, syntactic model, sentence.

УДК 811.111'37

Тетяна Бондар, Діана Каліщук

ЕКОЛОГІЧНІ НЕОЛОГІЗМИ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

У статті розглянуто основні способи утворення екологічних неологізмів, які складають значну частку усіх інновацій сучасної англійської мови. Незважаючи на велику кількість досліджень у галузі неології, проблема виникнення, формування та перекладу еконеологізмів потребує ретельного аналізу. Утворення великої кількості нових слів у сфері екології відображає глобальне загострення проблем охорони навколишнього середовища та розвиток екологічної свідомості людей.

За допомогою суцільної вибірки зі словників неологізмів та онлайн словників англійської мови було отримано масив екологічних неологізмів – 100 лексичних одиниць.

Аналіз масиву еконеологізмів показує, що вони переважно утворені з елементів, які вже існують у мові. Найбільш продуктивними способами творення інновацій в екологічній сфері є афіксація (39 %), словоскладання (24 %) та аббревіація (22 %).

Виявлено, що домінантну позицію займають еконеологізми, утворені за допомогою префіксів *eco-* (*eco-porn*, *eco-anxiety*), *bio-* (*biocluster*, *bioinvasion*), *re-* (*rewild*, *regreen*) та *myco-* (*myco-diesel*, *mycoremediation*). Найчастотнішими суфіксами є *-ation* (*ecologization*), *-ist* (*warmist*), *-ism* (*freeganism*), *-cide* (*adultericide*), *-phobe* (*chemophobia*). При словоскладанні активно використовуваною є лексема *green* (*green accounting*, *greenlash*). Серед видів скорочень аббревіація є найбільш поширеною. Виокремлено такі типи аббревіацій: літеральний (*CFC* – *chlorofluorocarbon*), звуковий (*SEEDS* – *Social Ecological Economic Development Studies*) та змішаний (*PETA* – *People for the Ethical Treatment of Animals*). Показано, що для екологічних скорочень характерною є омофонія наявного слова й акронімічної одиниці (*NOPE* (*Not on Planet Earth*), *GASP* (*Group Against Smoke and Pollution*)), що сприяє легшому розпізнаванню неологізму та швидшому входженню його до словникового складу мови. За допомогою телескопії було утворено 12 % екологічних неологізмів (*pollutician* (*pollution* + *politician*), *freegan* (*free* + *vegan*)). Виявлено, що найменш продуктивним способом є конверсія – 3 % еконеологізмів було утворено за допомогою цього способу.

Ключові слова: екологічний неологізм (еконеологізм), афіксація, словоскладання, аббревіація, телескопія, конверсія.

Постановка наукової проблеми та її значення. Мова – це складне соціальне явище, яке постійно змінюється і розвивається за об'єктивними законами. Розвиток будь-якої мови відображений у її словниковому складі, поповненому новими лексичними одиницями – неологізмами.

Стрімкий потік нових слів, необхідність їх фіксування та дослідження зумовили появу нової галузі лексикології – неології, до сфери якої належить виявлення шляхів пізнання нових слів і значень, аналіз факторів їхньої появи, вивчення моделей їхнього створення, дослідження принципів, на основі яких лексичні одиниці можна віднести до неологізмів, а також їх лексикографічна обробка (фіксація у словниках, тлумачення значень тощо) [2, с. 39].